

Çevrimiçi Öz-düzenleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çevrimiçi Öz-düzenleme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18579>

Abstract

Çevrimiçi Öz-düzenleme Ölçeği (ÇÖZÖ), bireylerin **çevrimiçi öğrenme** başlangıçlarında gösterdikleri **öz-düzenleme** becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak amacıyla Kilis ve Yıldırım (2018) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini Türk üniversite öğrencileri örnekleminde test etmeyi ve çevrimiçi eğitim süreçlerinde öğrencilerin başarılarını etkileyen kritik bilişsel ve motivasyonel stratejileri belirlemeyi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi öğrenme, öz-düzenleme, ölçek uyarlaması, psikometri, e-öğrenme, uzaktan eğitim.

Yazarlar

Kilis, S., Yıldırım, Z.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin veya katılımcıların **çevrimiçi öğrenme** ortamlarında ne kadar etkili bir şekilde kendi öğrenme süreçlerini planladıkları, izlediklerini ve değerlendindiklerini belirlemektir. ÇÖZÖ, öğrencilerin akademik başarılarını artırmak için gerekli olan zaman yönetimi, hedef belirleme ve dikkat kontrolü gibi **öz-düzenleme** stratejilerini nicel olarak ölçmeye hizmet eder.

Bu araç, özellikle uzaktan eğitim veya karma öğrenme modellerinde bireysel başarıyı etkileyen kritik stratejileri ortaya çıkarmaya hedefler. Elde edilen veriler, eğitimcilerin çevrimiçi kurs tasarımlarını geliştirirken öğrencilerin öz-düzenleme ihtiyaçlarına yönelik müdahaleler planlamasına yardımcı olur.

Yapı

Çevrimiçi Öz-düzenleme Ölçeği, sosyal bilişsel öğrenme teorisi çerçevesinde tanımlanan **öz-düzenleme** yapısına dayanmaktadır. Ölçek, öğrencilerin çevrimiçi öğrenme materyalleriyle etkileşimde bulunurken kullandıkları motivasyonel inançlar, bilişsel strateji kullanımı, zaman yönetimi, çevresel yapılandırma ve yardım arama gibi çok boyutlu yapıları ölçmektedir.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin çevrimiçi öğrenme deneyimlerinin farklı amaçlarındaki (hazırlık, performans ve yansıtma) öz-düzenleme davranışlarını kapsamaktadır. Bu çok faktörlü yapı, çevrimiçi öğrenme ortamlarındaki karmaşıklığa özgü olan düzenleme biçimlerini detaylıca

analiz etme imkan? sunar.

Geçerlik

Kilis ve Y?ld?r?m (2018) taraf?ndan ger?ekle?tirilen uyarlama ?al??mas?nda, ölçe?in yap?sal **geçerlik** kan?tlar?n? incelemek üzere Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n? (alt boyut say?s?n? ve madde da??l?m?n?) Türk örnekleminde kabul edilebilir uyum indeksleriyle korudu?unu göstermi?tir.

Yap? geçerli?inin yan? s?ra, çeviri sürecinde uzman görü?leri al?narak dilsel ve kültürel e?de?erlik sa?lanm??, bu da ölçe?in kapsam geçerli?ine katk?da bulunmu?tur. ?al??ma, ÇÖZÖ'nün Türk kültüründe çevrimiçi öz-düzenleme yap?s?n? ölçmek için geçerli bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?ini belirlemek amac?yla iç tutarlılık analizleri yap?lm??t?r. Çevrimiçi Öz-düzenleme Ölçe?i'nin genel iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) yüksek bulunmu?tur. Bu yüksek katsay?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu i?aret etmektedir. Spesifik olarak, **güvenilirlik** de?erlerinin psikometrik standartlara uygun oldu?u rapor edilmi?tir.

Faktör Analizi

Uyarlama ?al??mas?, Çevrimiçi Öz-düzenleme Ölçe?i'nin faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarlı olup olmadı?n? test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) yöntemini kullanm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n beklendi?i gibi do?rulandı?n? ve alt boyutlar?n birbirinden ayrı?k ancak ilişkili oldu?unu göstermi?tir. Bu durum, ölçe?in çevrimiçi öz-düzenlemenin farklı bile?enlerini ba??ms?z olarak de?erlendirme yetene?ini sa?lamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Scale Adaptation)

Format: 5'li Likert Tipi Ölçek (Örne?in: 1=Hiç uymuyor, 5=Tamamen uyuyor)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Genellikle 18+)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören lisans ve lisansüstü öğrenciler.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kendi kendine raporlama temelli anket.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi öz-düzenleme, akademik başarı, bilişsel stratejiler, 5'li Likert, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Selcan Kilis

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: k1selcan@gmail.com

Yazın Adresi: Detaylı adres bilgisi mevcut değildir, ancak yazarın çalıştığı üniversite (makale referansına göre) Çukurova Üniversitesi'dir.

İzinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarılma): 2018

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Makale açıklama olarak yayınlanmıyorsa, bu da akademik kullanıma genellikle izin verildiğini gösterir.

Kaynaklar

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı psikometrik bilgileri Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.gov.tr

Orijinal makale referansı:

Kilis, S , Yıldırım, Z . (2018). Online Self-regulation Questionnaire: Validity and Reliability Study of Turkish Translation. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47 (1), 233-245.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı şu bağlantıdan indirilebilir: [cevrimici-oz-duzenleme-olcegi-toad.pdf](#)

Çevrimiçi Öz-düzenleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.

Ölçek maddeleri bu girişte mevcut değildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM